

C41 – FIN3

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

25 oktober 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de noodzakelijke cofinanciering door de Vlaamse Regering van projecten gesubsidieerd via Doelstelling 2- en Urban II-programma's

1

Voorzitter: de heer Sven Gatz

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de noodzakelijke cofinanciering door de Vlaamse Regering van projecten gesubsidieerd via Doelstelling 2- en Urban II-programma's

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in 2000 stemde de Vlaamse Regering principieel in met de cofinanciering van projecten die Europese subsidies kunnen ontvangen via de programma's Doelstelling 2 en Urban II.

Het Vlaams Parlement keurde een aantal moties goed over de Vlaamse cofinanciering van Europese programma's, ook met betrekking tot achterstandsgebieden in steden. In de op 20 april 2005 goedgekeurde motie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering spoedig een oplossing te zoeken voor de cofinanciering van de goedgekeurde projecten binnen de begroting 2005.

Voor projecten waarvoor nog in 2005 een betalingsaanvraag bij de Europese Commissie moet gebeuren, moet de Vlaamse Regering op zeer korte termijn een besluit nemen tot cofinanciering – anders gaan de Europese middelen verloren.

Een van die projecten is het landschapspark Spoor Noord in Antwerpen, dat 1 miljoen euro subsidie dreigt te verliezen als de betalingsaanvraag voor de Europese subsidie niet voor 25 november wordt ingediend.

Het Vlaamse regeerakkoord stelt uitdrukkelijk dat er maximaal moet worden ingespeeld op alle mogelijkheden om Europese en andere fondsen bestemd voor stedelijke ontwikkeling te verwerven. De definitieve goedkeuring van de budgetten en de indiening van de betalingsaanvraag bij de Europese Commissie kan pas gebeuren na toezegging van de cofinanciering door de Vlaamse overheid.

Mijnheer de minister, werd in de begroting 2005 in middelen voorzien voor de cofinanciering van deze

projecten? Kunt u garanderen dat de noodzakelijke cofinanciering niet in het gedrang komt, zodat de Europese subsidies voor deze projecten niet verloren gaan? Aan welke structurele oplossing werkt de regering, overeenkomstig de motie die door het Vlaams Parlement op 20 april 2005 werd aangenomen, voor de cofinanciering van projecten vanaf 2007?

Ik wil nog even verwijzen naar de beslissing van 26 mei 2000. Daarin stond: 'Teneinde deze cofinanciering op een efficiënte en vlotte wijze te kunnen afhandelen, worden thans de mogelijkheden onderzocht tot bundeling van alle in het kader van Europese programma's benodigde cofinancieringsmiddelen op een centraal begrotingsartikel.' Dat is een structurele oplossing die ook in het regeerakkoord van deze meerderheid wordt voorgesteld als een instrument voor een goede aanpak. Mijnheer de minister, hoe kan op een structurele wijze worden gegarandeerd dat in de toekomst geen Europese middelen verloren gaan?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, collega's, de vragen die specifiek over het project Spoor Noord gaan, zou ik moeten doorverwijzen naar de minister van Leefmilieu en Openbare Werken, want we hebben afgesproken dat dit project onder zijn bevoegdheid valt.

Ik denk dat het goed is om eerst even de algemene cofinancieringsproblematiek te schetsen. De steunverlening in het kader van de Europese Structuurfondsen gebeurt op basis van meerjarenprogramma's, die een geheel van maatregelen omvatten op verschillende terreinen en elk een bijdrage kunnen leveren tot de sociaal-economische ontwikkeling van het betrokken gebied en/of de bevordering van de werkgelegenheid.

Deze programma's worden door de Vlaamse Regering ingediend bij de Europese Commissie en houden een engagement in van cofinanciering van de betrokken maatregelen en acties. De maximale Europese steun bedraagt 50 percent van de totale programma-kosten, zodat minimaal een gelijkaardig bedrag aan Vlaamse middelen – door het Vlaamse Gewest, de

provincies, de gemeenten of de privé-sector – moet worden vrijgemaakt.

Voor de uitvoering van deze programma's heeft de Vlaamse Regering het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aangesteld als beheersautoriteit. De functie van beheersautoriteit wordt waargenomen door de administratie Economie, voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, en door het ESF-agentschap, voor het thema werkgelegenheidsbeleid.

Het Europees Sociaal Fonds ondersteunt maatregelen voor de modernisering van scholingssystemen en de stimulering van de werkgelegenheid. Het bevordert sociale integratie en inpassing in het arbeidsproces en probeert factoren te bestrijden die leiden tot ongelijkheden en discriminatie op de arbeidsmarkt. Voor de periode 2000-2006 betekent dat een inbreng van 443 miljoen euro Europese middelen, boven op de Vlaamse en privé-cofinancieringsinbreng van 566,5 miljoen euro.

De totale inbreng aan cofinanciering is een samenvoeging van middelen die overwegend op individueel projectniveau worden samengebundeld. Deze cofinancieringsbronnen situeren zich op diverse niveaus – privé, lokaal, provinciaal, sectoraal, gewestelijk en federaal –, wat het niet altijd makkelijk maakt het exacte aandeel van Vlaanderen vooraf in te schatten en te bepalen.

Een niet-limitatieve opsomming van de huidige, reële cofinancieringsinbreng illustreert de realiteit voor het werkveld: OCMW-middelen bij artikel 60, paragraaf 7 – werkervaring; gemeentelijke of OCMW-inbreng voor een tewerkstellingsproject; de RVA-werkloosheidsuitkeringen; Vlaamse WEP-pluspremies; gesc'o's; provinciale bijdragen en sectorale fondsmiddelen. Aan diverse fondsen en instanties worden financiële middelen onttrokken om aan de cofinanciering te voldoen.

De Vlaamse Regering heeft in haar eigen begroting gedurende de afgelopen programmaperiode structureel zowel hefboomkredieten – levenslang leren – en VESOC-middelen – gelijkkansenbeleid – ter beschikking gesteld voor deze acties, voor een bedrag van 84,7 miljoen euro.

Volledigheidshalve moet wel worden vermeld dat ook de betrokken institutionele organisaties, bijvoorbeeld de VDAB en het departement Onderwijs,

vanuit hun eigen dotaties ook structureel voorhanden cofinanciering inzetten. De hoegrootheid van dit bedrag varieert naargelang hun aantal projectgoedkeuringen, maar kan worden geraamd op een jaarlijkse cofinancieringsinbreng van ongeveer 30 miljoen euro.

Ruim 50 percent van de benodigde cofinanciering wordt structureel gefinancierd met eigen Vlaamse middelen, te weten 294,7 miljoen euro voor de huidige programmaperiode.

Voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling kan het aandeel van het Vlaamse Gewest in de benodigde cofinanciering, voor de periode 2000-2006, geschat worden op 207,31 miljoen euro. De steunverlening vanuit EFRO kan tal van maatregelen en acties omvatten op allerlei domeinen die een bijdrage kunnen leveren tot de werkgelegenheid en de sociaal-economische ontwikkeling van het betrokken gebied, zoals de verbetering van de fysische omgeving en economische infrastructuur – denk aan bedrijventerreinen, bedrijfsgebouwen en opleidingsinfrastructuur –, de verbetering van het ondernemersklimaat en de ondersteuning van KMO's, het bevorderen van technologie en innovatie, enzovoort.

De ramingen van de bijdragen per bevoegdheidsdomein zijn weergegeven in een tabel die ik ter beschikking zal stellen van de commissiesecretaris. Voor het domein Economie werd 72,78 miljoen euro ter beschikking gesteld, voor Toerisme gaat het om 40,35 miljoen euro en voor Infrastructuur om 22,81 miljoen euro. In totaal gaat het om 207,31 miljoen euro.

Voor het vinden van de noodzakelijke middelen moet, afhankelijk van het betrokken domein, een beroep worden gedaan op de functionele begrotingsartikels van de diverse departementen of op de bevoegde pararegionale instellingen.

Mevrouw Berx, bij de aanvang van de programmaperiode 2000-2006 was het uitgangspunt van de Vlaamse Regering dat elke minister, voor alle projecten die onder zijn bevoegdheid vallen, de noodzakelijke kredieten in het kader van Europese cofinanciering zou vrijmaken binnen zijn eigen beleidskredieten, meer bepaald op de functionele begrotingsartikels van de diverse departementen of op de bevoegde pararegionale instellingen. Vanuit dat oogpunt kan Vlaanderen geen middelen verloren laten gaan, voorzover elke bevoegde minister hierin

zijn of haar verantwoordelijkheid neemt. Op dat punt wrong in het verleden wel eens het schoentje.

Bij de opmaak van de begroting voor 2006 werd de problematiek van de Europese cofinanciering nogmaals nader bekeken en besproken. Iedere minister heeft gedetailleerd – op projectniveau – de oefening gemaakt en binnen zijn beleidsdomein nagegaan welke projecten hij in het kader van de lopende programmaperiode kan en wenst te cofinancieren. Mevrouw Berx, de conclusie van deze algemene oefening was dat er voor het overgrote deel van de hangende projecten geen financieringsproblemen meer zijn. Het enige probleem is dat sommige projecten aan verschillende beleidsdomeinen kunnen worden toegewezen. Het is mijn taak erover te waken dat voor die specifieke projecten de inspanningen op een billijke manier gedragen worden door de bevoegde ministers.

Tijdens de besprekingen op regeringsniveau kwam onder meer het project Spoor Noord aan bod. Er werd afgesproken dat minister Peeters zou nagaan in welke mate dit project op zijn budgetten kan worden ingeschreven. In elk geval zouden in 2006 de studiekosten gefinancierd worden via de begroting van Openbare Werken. Een groot deel van het project Spoor Noord heeft te maken met landschapsinrichting en het aanleggen van een stadsbos, waardoor uiteraard werd gekeken naar de minister van Leefmilieu, die over kredieten beschikt voor de realisatie van deze doelstellingen.

Alle ministers gingen het engagement aan dat alle andere projecten binnen de beschikbare kredieten gefinancierd zouden worden. Het alternatief was het afromen van de kredieten, ze samenbrengen op één allocatie en mij de rol van God de vader toeschrijven, maar daar voel ik me – voor de lopende dossiers – niet echt goed bij.

Voor 2000-2006 werd, met de heer Dewael als toenmalig Vlaams minister van Financiën en Begroting, het engagement aangegaan om elke minister te responsabiliseren, en hun de kans te geven het lint door te knippen waar ze dat wensen. De ervaring heeft geleerd dat dat niet de meest efficiënte manier van besluitvorming is. Voor het dossier van de renovatie van het zwembad in de Veldstraat in Antwerpen bijvoorbeeld, moet de minister van Economie cofinancieren met middelen uit het Hermesfonds. Dat lijkt me niet logisch. Als minister van Monumenten en Landschappen heb ik toegezegd een deel van de

renovatie te financieren, maar als ik vanuit Monumenten en Landschappen moet cofinancieren voor de bouw van een waterzuiveringsinstallatie, stel ik me toch vragen.

We willen de lopende dossiers maximaal honoreren, om te vermijden dat er een probleem ontstaat en we Europese gelden verliezen. Samen met minister Bourgeois, die hierover een nota heeft gemaakt voor de regering, screenen we de projecten.

Voor de nieuwe programmeerperiode vanaf 2007 moeten we eerst nagaan welke Europese middelen Vlaanderen nog zal krijgen in het kader van cofinanciering voor EFRO en ESF. Dan rijst de vraag hoe we de cofinanciering organiseren.

Ik pleit ervoor om opnieuw te kiezen voor een coördinatie door de minister van Financiën en Begroting. We moeten eigenlijk een techniek zoals het Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven tot stand brengen, een begrotingsfonds dat wordt beheerd door de minister van Financiën en Begroting, die op zijn beurt bestedingsovereenkomsten onderhandelt en afsluit met de vakministers. Hierdoor wordt ook de rapportering aan het parlement over de besteding van de middelen veel duidelijker.

De techniek van het FFEU en de rapportering hierover hebben de voorbije jaren hun deugdelijkheid aangetoond. Werken met een horizontaal begrotingsartikel laat ons toe de cofinanciering op een transparante manier te organiseren. Ik denk dat we op die manier volledig uitvoering geven aan de motie die het Vlaams Parlement heeft aangenomen.

Ik heb ook meer informatie opgevraagd over de financiering van Spoor Noord. In totaal gaat het over 4.282.024 euro. Voor hard landscaping is 813.000 euro nodig, voor structures 877.000 euro en voor soft landscaping 718.000 euro. Als we ook de posten oppervlaktewater, drainage en licht in ogenschouw nemen, kunnen we stellen dat het over een groot landschapsproject gaat. Het was dan ook evident dat de minister van Leefmilieu en Openbare Werken hiervoor de verantwoordelijkheid draagt.

Mevrouw Berx, u weet waarschijnlijk dat ondertussen ook een aanbesteding heeft plaatsgevonden die ver onder de raming bleef. Voor sommigen is dat goed nieuws, want het geeft, aldus de burgemeester van Antwerpen, de stad de kans een aantal andere

noodzakelijke investeringen te doen. Ik zal ook deze Engelstalige tabel ter beschikking stellen van de commissiesecretaris.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik beseft dat het optimaal tegemoetkomen aan en het maximaal oplossen van lopende dossiers impliceert dat nog middelen gevonden moeten worden.

We zullen moeten afwachten hoeveel middelen er in de toekomst nog zullen zijn voor de zogenaamde oudere lidstaten van de Europese Unie, maar ik ben tevreden met de boodschap dat de minister van Begroting en Financiën een coördinerende rol zal vervullen. Een centraal begrotingsartikel en onderhandelingen tussen de minister van Begroting en Financiën en de vakministers kunnen de garantie bieden dat geen middelen verloren gaan.

Mijnheer de minister, het verraste me dat u zei dat het kennelijk vrij moeilijk was om het aandeel van Vlaanderen vooraf in te schatten. Het is een complex verhaal, maar als de projecten worden goedgekeurd en door de Vlaamse overheid bij Europa worden ingediend, moet toch min of meer duidelijk zijn welke budgettaire inspanningen Vlaanderen moet leveren.

Ik hoop dat ook dit dossier goed afloopt, en er voor 25 november duidelijkheid is. Ik heb geen formeel antwoord gekregen op mijn vraag, maar u hebt verwezen naar minister Peeters.

Ik hoop dat er voor de toekomst een structurele oplossing komt. Die was reeds opgenomen in de beslissing van 2000, maar de beschreven techniek werd kennelijk niet gebruikt zoals vooropgesteld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
